

DIGITALNA ARHEOLOGIJA

Naša sposobnost da uočimo kvalitet u prirodi počinje, kao i u umetnosti, sa lepim. Razvija se zatim kroz uzastopne stadijume divnog do vrednosti koje jezik još nije osvojio.

Aldo Leopold, jedan od začetnika ekologije

Otkrivanje dubokih slojeva, nevidljivih na prvi pogled, zadatak je podjednako i arheologa i tumača umetničkog dela. Jasno je da su stariji geološki slojevi zatrpani usled vekovnih taloženja, ali kada je reč o digitalnim grafikama Vesne Opavsky slojevitost nije ništa manje važna. Desetine likovno istraženih slojeva ostalo bi nevidljivo da ova digitalna arheološkinja nije "raslojila" svoje radove specijalno za samostalnu izložbu u Bačkom Petrovcu, u Galeriji "Zuzke Medvedove".

Od svog magistarskog i doktorskog projekta Vesna Opavsky stvara kompozicije u kompjuterskom programu Fotošop, tako što preklapa autorske fotografije biljaka i uz pomoć digitalne gumice mestimično briše donje "lejere" kako bi se "probili" kroz one odozgo. Ima grafika sa preko pedeset ovakvih slojeva, kombinovanih sa fotografisanim teksturama njenih akvarela. Na ovoj izložbi umetnica premijerno prikazuje razdvojene slojeve grafika na posebnim panelima i tako omogućava posetiocima interakciju, tj. pronalaženje pojedinih listova, grančica ili cvetova sa foto-kolaža na 24 dovršene grafike iz ciklusa Sezonarijum.

Arheološki slojevi se stvaraju vekovima i milenijumima, ali u savremeno doba ovi procesi su ubrzani poplavom otpada. Aludirajući na brzinu kojom novi slojevi prekrivaju stare u savremenoj istoriji, Vesna Opavsky se fokusira na kontra težu ekološkom otpadu u vidu biljnih oaza u gradskom zelenilu, kampovima i ruralnim predelima. Slojevi lišća su biorazgradivi i korisni za plodnost zemljišta, ali kada se prenesu u digitalni svet putem fotografije, gube sve svoje materijalne odlike osim vidljivosti. Upravo je vizuelna lepota flore medij, kroz koji se Vesna zalaže i za ostale suštinski važne kvalitete prirode u čovekovom okruženju.

Bački Petrovac ima poseban značaj u Vesninoj porodičnoj istoriji, s obzirom da je njen otac tu završio gimnaziju još pre Drugog svetskog rata. Njegova deviza kao profesora na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje bila je: "Kretanje na otvorenom prostoru". To je postala i porodična tradicija, tako da je Vesna vatreni pobornik kampovanja. Tu je našla potpuni sklad sa svojim partnerom, koji se bavi sportskim ribolovom i sa kojim poslednjih godina posećuje jezera u pet zemalja: Belgiji, Francuskoj, Srbiji, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Sa ovih putovanja potiču svi foto-materijali koje publika može da vidi na ovoj izložbi i pronađe ih na izloženim grafikama, među dubokim slojevima prirodne lepote.

Uključivanje publike je bitna odlika umetnosti Vesne Opavsky. Na njenim izložbama prisutni su ankete i hepeninzi, a autorka je i projekata koji susreću publiku izvan galerije. Njena estetika kao i poruka su pristupačni i bliski savremenom čoveku. Vesnin ekološki aktivizam je afirmativan i deluje kroz osveščivanje ljubavi prema boravku u prirodi, uživanja u zelenilu, mirisima i dodirima bilja, da bi se osećaj lepote kroz razmišljanje razvio u stav o značaju održanja prirodnog čovekovog okruženja.

Jasna Opavski, slikar i esejista

CHVÁLA BYLÍN VESNY OPAVSKEJ

Výtvarný kozmos Vesny Opavskej tvorí rastlinstvo. Je to rastlinný svet v čistej podobe. Digitálne výtvarné kompozície Vesny Opavskej na prvý pohľad sú prvoplánové a ozdobné, ale jej umelecký odkaz je omnoho hlbší a navrstvený.

Rastlina pozostáva najčastejšie z listov a kvetov a vyrastá a živí sa zo zeme a vody, avšak digitálny rastlinný svet Vesny Opavskej je umiestnený do stredu prázdneho dvorozmeru jej obrazu a kompozične je organizovaný v podobe kruhu. Umelecký rastlinný svet Vesny Opavskej teda nevyrastá zo zeme, ale je to kozmos osebe v tvare kruhu, najdokonalejšej geometrickej formy. Tvar kruhu v ktorom je koncentrovaný jej rastlinný svet zdôrazňuje jeho dokonalosť, večnosť a absolútnosť. Jej rastlinný svet je teda sférický, mimo času a priestoru. Ak z druhej strany máme na zreteli súčasnú ohrozenosť prírody a rastlinného sveta a z ekologickej stránky sa pozrieme na jej tvorbu, uvedomujeme si jej využitie starých magických praktík, podľa ktorých kruh mal úlohu ochrany pred zlými duchmi, čiže povedané súčasným jazykom, jej bylinný kruh má symbolickú úlohu ochrany prírody pred zhubnými účinkami súčasnej civilizácie. Podľa oslavných veršov chýrečného srbského básnika Branka Miljkovića, venovaných bylinám, rastliny sú "smelé a invenčné" a "všetko čo najdu nesebecky ukážu" rovnako ako Vesna Opavská na svojich digitalnych grafikách. Podľa Miljkovičovej chvály bylín rastliny "stoja medzi nami a prázdnotou ako najkrajší plot" ako čo vidno aj na obrazoch Vesny Opavskej a "požierajú prázdnotu a vracajú na vzduch."

Práve preto sa aj pri grafikách Vesny Opavskej "ľahšie dýcha".

Vladimír Valentík